

บทคัดย่อ

โรคหอบหืดในเด็กเป็นโรคที่สามารถควบคุมอาการและรักษาให้หายขาดได้หากได้รับการรักษาและปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือในการดูแลสุขภาพจากบุคลากรทีมสุขภาพ ผู้ดูแลเด็กและผู้ป่วยเด็กเอง จะช่วยลดอาการกำเริบของโรคและลดการเป็นโรคหอบหืดในวัยผู้ใหญ่ได้ การดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กและผู้ดูแลจะมีประสิทธิภาพได้นั้น เด็กและผู้ดูแลต้องมีความรู้เกี่ยวกับโรคหอบหืด การรักษา และความสามารถในการดูแลตนเองอย่างถูกต้อง การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กป่วยโรคหอบหืด และผู้ดูแล กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยเรียนอายุ 6-12 ปี จำนวน 127 คน และผู้ดูแลเด็กจำนวน 127 คน ที่มารับการรักษาที่คลินิกโรคหอบหืด (Easy Asthma Clinic) ของโรงพยาบาลชุมชน 14 โรงพยาบาล ในจังหวัดนครราชสีมา เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2555 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยเด็กและผู้ดูแล 2) แบบประเมินความรู้ของเด็กเกี่ยวกับโรคหอบหืดและการรักษา 3) แบบประเมินพฤติกรรมการดูแลตนเองของเด็กป่วยโรคหอบหืด 4) แบบประเมินความรู้ของผู้ดูแลเกี่ยวกับโรคหอบหืดและการรักษา และ 5) แบบประเมินพฤติกรรมการดูแลเด็กป่วยโรคหอบหืดของผู้ดูแล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายและสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่า เด็กป่วยโรคหอบหืดมีความรู้เรื่องสิ่งกระตุ้นให้เกิดอาการหอบแต่ไม่ได้ปฏิบัติหรือพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ไม่ถูกต้อง และเด็กไม่มีความรู้เรื่องการใช้ยารักษาโรคหอบหืดและยาที่ควบคุมอาการ ส่วนผู้ดูแลเด็กป่วยโรคหอบหืดมีความรู้เรื่องโรคหอบหืด สิ่งกระตุ้นอาการหอบ และการรักษาดี และพฤติกรรมการดูแลเด็กป่วยโรคหอบหืดจะให้เด็กหลีกเลี่ยงสิ่งกระตุ้นอาการหอบ รวมถึงดูแลเด็กเรื่องการใช้ยารักษาโรคหอบหืดดี

จากผลการศึกษานี้ บุคลากรทีมสุขภาพที่ดูแลผู้ป่วยเด็กโรคหอบหืดควรให้ความรู้เรื่องโรค การรักษา และสำหรับผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทีมสุขภาพควรเน้นเรื่องการติดตามดูแลเด็กให้ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง

Abstract

Asthma in children could be controlled and cured by receiving treatment, self-care, and caring. This caring came from collaboration among health care providers, caregivers, and children. The effectiveness of treatment and caring could reduce exacerbations and asthma in adults. This descriptive study aimed to examine the knowledge and self-care behaviors of school-age children with asthma and their caregivers. The purposive samples were 127 school-age children and 127 caregivers. The children aged 6-12 years old. They had been treated at Easy Asthma Clinic in 14 primary government hospitals, Nakhon Ratchasima. The data were collected in November 2012 to February 2013. The instruments of this study included: 1) personal questionnaire of children with asthma and caregivers, 2) knowledge of asthma and treatment questionnaire of children with asthma, 3) self-care behaviors of children with asthma questionnaire, 4) knowledge of asthma and treatment questionnaire of caregivers, and 5) caregiving behavior questionnaire of caregivers. The data were analyzed by using descriptive and inferential statistics.

The findings of the study showed that children with asthma had knowledge about stimulating factors to have asthma symptoms while the children with asthma could not take care themselves correctly. In part of medication, they did not have knowledge about medication of asthma. On the other hand, caregivers had good knowledge about asthma, stimulating factors, and medication of asthma.

The recommendation of this study suggested health care providers should educate children with asthma such as treatment and self-care. For caregivers, health care providers may support them to evaluate and advise their children to care for themselves correctly.